

Krzysztof Walenty

Chojnice-mury miejskie, gm. loco,
woj. bydgoskie, AZP 25-34/-

Informator Archeologiczny : badania 30, 251

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

CHOJNICE–mury miejskie,
gm. loco,
woj. bydgoskie,
AZP 25–34/–

• miasto późnośredniowieczne (XIII–XV w.)

Badania archeologiczno-architektoniczne, przeprowadzone przez dr. Krzysztofa Walentego (Zakład Archeologii Pomorza Instytutu Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego).

Badano mury miejskie na odcinku pomiędzy Bramą Człuchowską a Basztą Wronią, o chronologii XV-wiecznej. Odkryto przy tym ścianę drewnianego domu z XV w. oraz poniżej występujące nawarstwienia datowane na koniec XIII–początek XIV w.

Cieplewo, st. 6, gm. Pruszcz
Gdański, woj. gdańskie

patrz: wczesna epoka żelaza

CIESZYN–Wzgórze Zamkowe,
st. 1 Baszta,
gm. loco,
woj. bielskie,
AZP 108–44/–

• założenia obronne późnośredniowiecznego zamku dolnego – baszta południowa (XV w.)

Badania wykopaliskowe przeprowadzone przez mgr. Wiesława Kusia (Muzeum w Cieszynie). Konsultacja archeologiczna dr Zbigniew Pianowski, architektoniczna prof. dr hab. Janusz Bogdanowski. Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Założono 5 wykopów: 1 (1,9 x 2,5 m) i 2–5 o wymiarach 1,5 x 4 m każdy. Łącznie przebadano powierzchnię 28,75 m².

W XV w. zamek cieszyński został rozbudowany – powstał zamek dolny otoczony kamiennym murem obwodowym z dwiema basztami, które nieco później przekształcono w basteje: południową i wschodnią. Na początku XIX w. na tych założeniach obronnych wzniesiono pałac Habsburgów, wykorzystując jako podstawę dla części budowli basteję południową. Zimą 1996 r. nastąpiło odspojenie dużego fragmentu oblicówki bastei południowej, co spowodowało konieczność zbadania przed przystąpieniem do prac remontowych konstrukcji bastei i fundamentów pałacu, które spoczywały w jej wnętrzu.

W wykopie 1, usytuowanym na tarasie wieńczącym basteję, eksploracja sięgnęła głębokości 7 m, przecinając nawarstwienia wnętrza bastei. Nie osiągnięto calca, ze względu na zagrożenie naruszenia stabilności fundamentu pałacu, który sięgał do głębokości 6 m. Najistotniejsze było odkrycie fragmentu muru bastei o długości 5 m i grubości 2,1 m, którego korona pojawiła się na głębokości 2,1 m. Mur wykonany był z dobrze opracowanych kamieni kładzionych na zaprawie wapiennej. Na głębokości 1,4 m poniżej zachowanej korony znajdował się sklepiony otwór wysokości 1,5 m i szerokości 2,5 m (prawdopodobnie działobitnia). Nie osiągnięto stopy fundamentu. We wnętrzu bastei znajdował się także fragment innego, młodszego muru ceglano-ceglanego z otworem drzwiowym. Nawarstwienia stanowił głównie gruz kamienno-ceglany przemieszany z ziemią, będący zasypem, którym wypełniono wnętrze bastei, najpewniej przed budową pałacu. Pozyskano wyłącznie ceramikę naczyniową, datowaną na XVII–XVIII w. Wykopy 2–5 usytuowane zostały na zewnątrz bastei. W zależności od nachylenia terenu głębokość ich sięgała od 4 do 5,5 m. Ponieważ celem było rozpoznanie posadowienia bastei, wykopy niejako otoczyły budowlę na odcinku połowy jej obwodu. Najważniejsze było tu odkrycie skarpy o nachyleniu około 75°, wykonanej z prostokątnych bloków piaskowca o wymiarach 0,8 x 0,5 x 0,3 m. Bloki te stanowiły jedynie okładzinę zewnętrzną. Na obecnym etapie badań nie rozpoznano wnętrza tej konstrukcji, niewątpliwie związanej z fundamentem bastei. W dolnych partiach skarpa kończyła się pionowym fundamentem wysokości około 0,5 m. Na dnie wykopu nr 2 wystąpiły fragmenty drewnianych pali, które wiązać można z istnieniem fosy lub też zabezpieczeń w postaci ostrokołu. Na uwagę zasługuje także wykop nr 5, w którym wystąpił fragment muru kamiennego, będącego pozostałością muru flankującego wjazd do zamku dolnego. Nawarstwienia we wszystkich wykopach są jednorodne i składają się, podobnie jak w wykopie 1, z gruzu kamienno-ceglanego, przemieszanego z ziemią barwy brunatnej. Jest to wynikiem obsypania bastei na wysokości kilku metrów takim materiałem, pochodzącym z rozbieranego średniowiecznego zamku. Pozyskany materiał zabytkowy to głównie ceramika datowana na XVII–XVIII w., a także szkło pochodzące z nieokreślonych bliżej form.

Badania będą kontynuowane. Celowe byłoby odsłonięcie całej budowli.

CIESZYN–Wzgórze Zamkowe,
st. 1 Wieża,
gm. loco, woj. bielskie,
AZP 108–44/–

• założenia obronne średniowiecznego zamku piastowskiego – cylindryczna wieża ostatecznej obrony (XIII w.)

Badania przeprowadzone przez mgr. Wiesława Kusia (Muzeum w Cieszynie). Konsultacja archeologiczna dr Zbigniew Pianowski, architektoniczna prof. dr hab. Janusz Bogdanow-